

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ & ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ.
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΦΥΣΙΚΟΥ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΒΙΟΠΟΙΚΙΛΟΤΗΤΑΣ,
ΤΜΗΜΑ ΠΡΟΣΤΑΤΕΥΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ

Αθήνα, / /2019

ΚΟΙΝΗ ΥΠΟΥΡΓΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ

«Καθορισμός των Προδιαγραφών και του Περιεχομένου των Σχεδίων Δράσης Ειδών και Τύπων

Οικοτόπων στο πλαίσιο εφαρμογής των διατάξεων του

ν. 3937/2011 (ΦΕΚ 60 Α')»

Έχοντας υπόψη,

1. Τις διατάξεις του άρθρου 20 του ν. 3937/2011 «Διατήρηση της βιοποικιλότητας και άλλες διατάξεις» (ΦΕΚ 60 Α').
2. Τις διατάξεις του άρθρου 90 του Κώδικα Νομοθεσίας για την Κυβέρνηση και τα Κυβερνητικά Όργανα που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Π/Δ63/2005 (Α' 98).
3. Τις διατάξεις του Π/Δ 70/2015 «Ανασύσταση των Υπουργείων Πολιτισμού και Αθλητισμού, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων. Ανασύσταση του Υπουργείου Ναυτιλίας και Αιγαίου και μετονομασία του σε Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής. Μετονομασία του Υπουργείου Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων σε Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων, του Υπουργείου Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού σε Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού και του Υπουργείου Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας σε Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Μεταφορά Γενικής Γραμματείας Βιομηχανίας στο Υπουργείο Οικονομίας, Ανάπτυξης και Τουρισμού» (Α'114).
4. Τις διατάξεις του Π.Δ. 132/2017 «Οργανισμός του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας»(ΦΕΚ 160/Α/2017).
5. Την υπ' αριθμ. Υ198/17.11.2016 απόφαση του Πρωθυπουργού (ΦΕΚ 3722/Β') «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στον Αναπληρωτή Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Σωκράτη Φάμελλο», όπως τροποποιήθηκε με την Υ72/21.9.2018 ομοία (ΦΕΚ 4201 Β')
6. Το π.δ. 88/2018 (Α' 160) «Διορισμός Υπουργών, Αναπληρωτών Υπουργών και Υφυπουργών»
7. Την αριθμ. 2429/119958/06-09-2018 απόφαση του Πρωθυπουργού και του Υπουργού Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων «Ανάθεση αρμοδιοτήτων στην Υφυπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων Ολυμπία Τελιγιορίδου» (Β'3901).
8. Την..... εισήγηση της Διεύθυνσης Διαχείρισης Φυσικού Περιβάλλοντος και Βιοποικιλότητας του ΥΠΕΝ με συνημμένο σχέδιο Κοινής Υπουργικής Απόφασης.
9. Το γεγονός ότι από τις κανονιστικές διατάξεις της Απόφασης αυτής δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, αποφασίζουμε:

Άρθρο 1

Σκοπός

Σκοπός της παρούσας Απόφασης είναι ο καθορισμός των προδιαγραφών και του περιεχομένου των Σχεδίων Δράσης (Σ.Δ.) ειδών και τύπων οικοτόπων, κατ' εφαρμογή της παρ. 2 του άρθρου 20 του ν. 3937/2011. Οι προδιαγραφές και το περιεχόμενο των Σ.Δ. στοχεύουν στη διατήρηση και προστασία των ειδών και των τύπων οικοτόπων των περιπτώσεων α – δ της παρ. 2 του άρθρου 10 του ν. 3937/2011 (ΦΕΚ 60 Α΄).

Άρθρο 2

Περιεχόμενα Σ.Δ.

Ο πίνακας περιεχομένων των Σ.Δ. περιλαμβάνει τα κάτωθι κεφάλαια:

Περίληψη

1. Εισαγωγή
2. Περιγραφή της μεθοδολογίας εκπόνησης Σ.Δ. ειδών ή τύπου οικοτόπων.
3. Βασικές παράμετροι είδους – τύπου οικοτόπου
 - 3.1 Βιολογικές, οικολογικές και πληθυσμιακές παράμετροι που προσδιορίζουν το πλαίσιο δράσεων προστασίας και διαχείρισης των ειδών – τύπων οικοτόπων.
 - 3.2 Πιέσεις - Απειλές.
 - 3.3 Εμπλεκόμενοι φορείς.
4. Αξιολόγηση του υφιστάμενου καθεστώτος προστασίας και προηγούμενων Στρατηγικών σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, των διαχρονικών και πρόσφατων δράσεων διατήρησης των ειδών και των τύπων οικοτόπων.
5. Σκοπός και στόχοι του Σ.Δ.
6. Μέτρα προστασίας και διατήρησης.
7. Πρόγραμμα παρακολούθησης και αξιολόγησης των μέτρων.
8. Αναθεώρηση του Σ.Δ.
9. Επισκόπηση και παράθεση της βιβλιογραφίας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

1 ΠΙΝΑΚΕΣ

2 ΧΑΡΤΕΣ

3 ΓΕΩΒΑΣΗ

Άρθρο 3

Προδιαγραφές Σ.Δ.

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στην περίληψη θα περιγράφονται με συνοπτικό τρόπο η κατανομή και η πληθυσμιακή κατάσταση του είδους ή του τύπου οικοτόπου, σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, η κατάσταση διατήρησης και οι απειλές που δέχεται, οι σκοποί και οι στόχοι και η σύνδεσή τους με την αναγκαιότητα εκπόνησης του Σ.Δ., συνοπτικά οι απαραίτητες δράσεις και μέτρα για την επίτευξη των στόχων και τα οφέλη από την υλοποίησή του.

1.Εισαγωγή

Στην εισαγωγή θα δίνεται ο ορισμός των Σ.Δ. και θα περιγράφεται η σημασία τους, ενώ θα γίνεται και συνοπτική αναφορά στο είδος ή τον τύπο οικοτόπου που αποτελεί το αντικείμενο του Σ.Δ.. Επίσης, θα αναφέρονται οι εμπλεκόμενοι φορείς στη μελέτη και διατήρηση του είδους ή του τύπου οικοτόπου. Στην εισαγωγή θα περιλαμβάνονται επίσης συνοπτικά τα γενικότερα οφέλη για την κοινωνία από την εφαρμογή ενός Σ.Δ., ενώ θα αναφέρεται και το μακροπρόθεσμο επιθυμητό αποτέλεσμα για την κατάσταση διατήρησης του είδους ή του τύπου οικοτόπου, το οποίο μπορεί να έχει χρονικό ορίζοντα μεγαλύτερο από το ίδιο το Σ.Δ.

2. Περιγραφή της μεθοδολογίας εκπόνησης Σ.Δ. ειδών ή τύπου οικοτόπων

Στο συγκεκριμένο κεφάλαιο θα περιγράφεται το πώς συντάχθηκε το Σ.Δ., δηλαδή αν στηρίχθηκε σε εργασίες πεδίου, βιβλιογραφική έρευνα, συνεντεύξεις από εμπλεκόμενους φορείς ή ιδιώτες κ.α., ή σε άλλες μεθοδολογικές προσεγγίσεις για τη συγκέντρωση των απαραίτητων δεδομένων και στοιχείων. Σε κάθε περίπτωση, η μέθοδος που θα ακολουθηθεί θα πρέπει να είναι επιστημονικά τεκμηριωμένη.

3. Βασικές παράμετροι είδους – τύπου οικοτόπου

3.1 Βιολογία – οικολογία – εξάπλωση

Η πληροφορία που θα παρέχεται στην παράγραφο αυτή αφορά στις βιολογικές, οικολογικές και πληθυσμιακές παραμέτρους που προσδιορίζουν το πλαίσιο δράσεων διατήρησης και διαχείρισης του είδους ή του τύπου οικοτόπου. Στην περίπτωση Σ.Δ. που στοχεύει σε περισσότερα του ενός είδους ή τύπου οικοτόπων οι παράμετροι αυτές θα πρέπει να αναφέρονται για κάθε είδος - τύπο οικοτόπου χωριστά. Οι πληροφορίες που θα πρέπει να παρέχονται σχετικά θα περιλαμβάνουν:

3.1.1 Αναλυτική περιγραφή

- α. του είδους και των χαρακτηριστικών του (δηλαδή επιστημονικό όνομα, τύπος (-οι) ενδιαιτήματος (-ων) που απαντούν οι πληθυσμοί τους).
- β. του τύπου οικοτόπου, η οποία περιλαμβάνει αναγνώριση, ταξινόμηση του οικοτόπου σύμφωνα με την επικρατούσα τυπολογία (Παράρτημα Ι της Οδηγίας 92/43 και EUNIS), χαρακτηριστικά, κυρίαρχα και κοινά είδη χλωρίδας, χαρακτηριστικά είδη πανίδας, γενικά χαρακτηριστικά και γενική περιγραφή των βιοτικών και αβιοτικών συνθηκών (π.χ. στάδιο εξέλιξης, γεωμορφολογία, υπόστρωμα).

3.1.2. Βιολογικές παράμετροι

- α. Όσον αφορά στα Είδη θα πρέπει να περιλαμβάνονται: Βιολογικές παράμετροι σχετικά με τη διατροφή, τον κύκλο ζωής, τη χωρική και χρονική συμπεριφορά, την ηθολογία (κοινωνικότητα, μεταναστευτικά/

αποδημητικά/ μετακινησιακά πρότυπα) και τις αναπαραγωγικές διαδικασίες.

β. Για τους Τύπους Οικοτόπων: Εξειδικευμένη δομή και λειτουργίες, δυναμική, χαρακτηριστικά είδη και τυπικά είδη.

3.1.3. Οικολογικές παράμετροι

α. Τα οικολογικά δεδομένα αναφορικά με τα Είδη θα πρέπει να περιλαμβάνουν: παραμέτρους σχετικά με το ενδιαίτημα, τις περιβαλλοντικές απαιτήσεις, την ημερήσια δραστηριότητα, την εποχιακή χρήση ενδιαίτηματος, την ηλικιακή δομή και το μέγεθος των πληθυσμών, τις σχέσεις και τις αλληλεπιδράσεις του είδους (-ών) με το βιοτικό του (τους) περιβάλλον.

β. Για τους Τύπους Οικοτόπων: Γενικές οικολογικές παράμετροι των τυπικών ειδών, με σχετικές περιβαλλοντικές απαιτήσεις, σχέσεις με άλλα είδη, αλληλεπίδραση με άλλους τύπους οικοτόπων, ανταγωνισμός.

3.1.4. Χάρτες κατανομής και εύρους εξάπλωσης

α. Όσον αφορά στα Είδη οι συντάκτες των Σ.Δ. θα πρέπει να προετοιμάσουν: i) Χάρτη κατανομής σε εθνικό επίπεδο, και εφόσον είναι σχετικό, στους χάρτες θα πρέπει να περιλαμβάνονται και τα κρίσιμα ενδιαίτηματα (π.χ. για την ορνιθοπανίδα και τα θαλάσσια θηλαστικά), και ii) Χάρτη εύρους σε εθνικό επίπεδο.

β. Για τους Τύπους Οικοτόπων: i) Χάρτη κατανομής σε εθνικό επίπεδο, και εφόσον είναι σχετικό, στους χάρτες θα πρέπει να περιλαμβάνονται και οι σημαντικές περιοχές οικοτόπων. Ειδικά για τους τύπους οικοτόπων πρέπει να περιλαμβάνεται η χαρτογράφηση της κατανομής τους εντός των περιοχών NATURA 2000 σε υψηλότερη ανάλυση, απεικονίζοντας την πραγματική έκταση τους και όχι μόνο την παρουσία/απουσία εντός των περιοχών. ii) Χάρτη εύρους σε εθνικό επίπεδο για τους τύπους οικοτόπων.

Οι χάρτες θα πρέπει να συνοδεύονται από τις σχετικές περιγραφές και να ακολουθούν τις τεχνικές προδιαγραφές και τα πρότυπα που αναφέρονται στο άρθρο 4 της παρούσας Απόφασης.

3.1.5. Κατάσταση Διατήρησης στην Ελλάδα

Για την αποτύπωση της κατάστασης διατήρησης είναι απαραίτητο οι συντάκτες των Σ.Δ. να λάβουν υπόψη τους και παλαιότερα ιστορικά δεδομένα των τελευταίων δεκαετιών, τα οποία να αφορούν σε βιολογικές και οικολογικές παραμέτρους των ειδών ή τύπων οικοτόπων, εφόσον αυτά είναι διαθέσιμα, ώστε να παρουσιαστεί μία όσο το δυνατόν πλήρης εικόνα για τη διακύμανση της κατάστασης διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων μέσα σε ένα διευρυμένο χρονικό διάστημα.

α. Οι πληροφορίες για τα Είδη σχετικά με την κατάσταση διατήρησης θα πρέπει να περιλαμβάνουν δεδομένα για: τον πληθυσμό σε εθνικό επίπεδο, τις πληθυσμιακές τάσεις, τις μετακινήσεις, τη διασπορά καθώς και το βαθμό διατήρησης των χαρακτηριστικών του (των) ενδιαίτηματος (ων) που είναι σημαντικά για το συγκεκριμένο είδος.

β. Οι πληροφορίες για τους Τύπους Οικοτόπων χρειάζεται να περιλαμβάνει αναφορές σχετικές με την κατάσταση διατήρησης του (των) τύπου (-ων) οικοτόπου (-ων) (αξιολόγηση εξειδικευμένων δομών και λειτουργιών, την πληρότητα τυπικών ειδών, τις μελλοντικές τάσεις και προοπτικές, την παρούσα διαχείριση κ.τ.λ.) την αξιολόγηση της αντιπροσωπευτικότητας, καθώς και την απόλυτη και σχετική έκταση του οικοτόπου.

3.1.6. Εξάπλωση

Θα δίνεται κατάλογος των περιοχών εξάπλωσης με ανάλυση των δεδομένων που σχετίζονται με ιστορικά ή/και βιογεωγραφικά στοιχεία κατανομής και εξάπλωσης των ειδών και τύπων οικοτόπων στην Ελλάδα.

α. Είδη: σε επίπεδο τοπικών πληθυσμών περιγραφή της κατανομής των ειδών με παρουσίαση πληθυσμιακών μεγεθών και σύγκριση με εθνικό επίπεδο καθώς επίσης εν συντομία και σε περιφερειακό και παγκόσμιο επίπεδο.

β. Τύποι Οικοτόπων: κατανομή, συνολική επιφάνεια, βαθμός διατήρησης, και σύγκριση με εθνικό επίπεδο καθώς επίσης εν συντομία και σε περιφερειακό και παγκόσμιο επίπεδο.

Θα πρέπει να τονιστεί πως όλα τα δεδομένα που αφορούν στις βασικές παραμέτρους του είδους ή του τύπου οικοτόπου (3.1.1 – 3.1.6.) θα πρέπει να αξιολογηθούν στη βάση της ποιότητας των δεδομένων πάνω στα οποία στηρίχθηκε η ανάπτυξη του Σ.Δ., όπως και να εντοπισθούν τα κενά γνώσης που υπάρχουν μέσω Ανάλυσης Ελλείψεων. Η αξιολόγηση των δεδομένων μπορεί να γίνει σε κλίμακα όπως Άριστα (πρόσφατα δεδομένα πεδίου, πρόσφατη βιβλιογραφία), Μέτρια και Αδύναμα (βέλτιστη διαθέσιμη γνώση).

3.2. Πιέσεις - απειλές

Το κεφάλαιο αυτό θα πρέπει να περιλαμβάνει πληροφορίες που αφορούν στη λεπτομερή και ρεαλιστική ανάλυση των πιέσεων και απειλών για την επιβίωση του είδους ή του τύπου οικοτόπου σε εθνικό και τοπικό επίπεδο, των αιτιών θνησιμότητας ή πτωτικής τάσης για τα είδη και του περιορισμού ή της υποβάθμισης για τους τύπους οικοτόπων. Όπου είναι εφικτό, οι συντάκτες θα πρέπει να περιλαμβάνουν αναφορά σε ποσοστό του πληθυσμού του είδους ή της έκτασης του ενδιαιτήματος ή του οικοτόπου που επηρεάζεται ή τυχόν θα επηρεαστεί από την απειλή αλλά και της έντασης της πίεσης ή της απειλής (χαμηλή, μέτρια, υψηλή, πολύ υψηλή, άγνωστη). Οι πιέσεις – απειλές υποχρεωτικά θα παρατίθενται σε ξεχωριστό παράρτημα, με αναφορά στο αίτιό τους (ανθρωπογενές η μη), με την κωδικοποίηση που ακολουθείται στα Τυποποιημένα Έντυπα Δεδομένων για τις περιοχές του Δικτύου NATURA 2000.

Επίσης, θα λαμβάνονται υπόψη πιέσεις, απειλές και δραστηριότητες στον περιβάλλοντα χώρο του τύπου οικοτόπου ή του ενδιαιτήματος του είδους, εφόσον αυτές τον επηρεάζουν. Αυτό εξαρτάται μεταξύ άλλων από παράγοντες, όπως η τοπογραφία, το μέγεθος και η φύση του τύπου οικοτόπου/ενδιαιτήματος καθώς και το είδος των ανθρώπινων δραστηριοτήτων. Οι πληροφορίες που θα παρέχονται θα πρέπει να αντικατοπτρίζουν την πιο πρόσφατη κατάσταση.

Ο βαθμός κρισιμότητας των πιέσεων – απειλών και των περιοριστικών παραγόντων θα πρέπει να αξιολογηθεί και να ιεραρχηθεί ανάλογα με την επίδρασή τους στους πληθυσμούς και στους οικοτόπους, τις σωρευτικές του επιπτώσεις και με ειδική αναφορά στην έκταση και την ένταση των πιέσεων – απειλών.

3.3. Εμπλεκόμενοι φορείς

Σε αυτή την ενότητα θα προσδιορίζονται επακριβώς οι εμπλεκόμενοι φορείς σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο (αρμόδιες υπηρεσίες, πρόσωπα, εμπλεκόμενες κοινωνικές ομάδες, επιστημονικοί και ερευνητικοί φορείς, κοινωνία των πολιτών, περιβαλλοντικές οργανώσεις, κοινωνικές ομάδες αναφοράς κ.α.) και οι ομάδες

που επιδρούν ή επηρεάζονται θετικά ή/και αρνητικά από τα είδη και τους τύπους οικοτόπων ή και από τις δράσεις για την διατήρηση και διαχείρισή τους.

4. Αξιολόγηση του υφιστάμενου καθεστώτος προστασίας και προηγούμενων Στρατηγικών σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, των διαχρονικών και πρόσφατων δράσεων διατήρησης των ειδών και των τύπων οικοτόπων.

Στην ενότητα αυτή θα γίνεται αξιολόγηση του υφιστάμενου καθεστώτος προστασίας, των προηγούμενων Στρατηγικών σε εθνικό και διεθνές επίπεδο, των διαχρονικών και πρόσφατων δράσεων διατήρησης των ειδών και των τύπων οικοτόπων. Η ενότητα θα περιλαμβάνει:

α. Συνοπτική παρουσίαση προηγούμενων Σ.Δ. ή και άλλων στρατηγικών κειμένων ακόμα και αν δεν είναι θεσμοθετημένα, ή και μεμονωμένων δράσεων, με μια συστηματική και λεπτομερή αξιολόγησή τους ώστε να προσδιοριστούν με σαφήνεια οι επιτυχίες και οι αδυναμίες των ήδη υλοποιημένων δράσεων προστασίας και διαχείρισης. Παράλληλα, θα ληφθούν υπόψη και θα αξιολογηθούν περιφερειακά (π.χ. Μεσογειακά, Βαλκανικά), ευρωπαϊκά ή και διεθνή Σ.Δ., τα οποία είτε είναι σε ισχύ είτε βρίσκονται σε στάδιο σύνταξης και προβλέπουν δράσεις διατήρησης και διαχείρισης για το συγκεκριμένο είδος ή τον τύπο οικοτόπου. Επιπλέον, θα πρέπει να ελεγχθεί από τους συντάκτες το ενδεχόμενο να υπάρχουν επικαλύψεις με άλλα Σ.Δ. ειδών ή τύπων οικοτόπων, ή και άλλων σχετικών νομοθετημάτων, οι οποίες είτε επηρεάζουν την εφαρμογή των προτεινόμενων μέτρων, είτε δρουν ως εμπόδια σε αυτά. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι προϋπάρχουσες νομικές διατάξεις που αφορούν και επιτρέπουν αγροτικές, αλιευτικές, κυνηγετικές, ή άλλες ανθρώπινες δραστηριότητες, τόσο στο θαλάσσιο όσο και στο χερσαίο περιβάλλον και οι οποίες αποτελούν απειλές για τα είδη και τους τύπους οικοτόπων των Σ.Δ. θα πρέπει να αναγνωρίζονται και να αναφέρονται.

β. Κατάλογο και χάρτη των Προστατευόμενων Περιοχών, σύμφωνα με τις κατηγορίες του ν. 3937/2011 (π.χ. Εθνικά Πάρκα, περιοχές NATURA 2000, Καταφύγια Άγριας Ζωής, προστατευόμενα τοπία κ.τ.λ.) που βρίσκονται στη ζώνη εξάπλωσης του είδους ή του τύπου οικοτόπου.

γ. Εθνική, διεθνή και ευρωπαϊκή νομοθεσία και συμβάσεις που αφορούν την προστασία και διατήρηση των ειδών και των τύπων οικοτόπων. Αναφορά της αξιολόγησης του είδους και του τύπου οικοτόπου στον κόκκινο κατάλογο της IUCN ή/και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο (εφόσον υπάρχει) καθώς και στα εθνικά Κόκκινα Βιβλία.

5. Σκοπός και στόχοι του Σχεδίου Δράσης

Στο κεφάλαιο αυτό οι συντάκτες θα πρέπει να παρουσιάσουν το σκοπό του Σ.Δ. και την άμεση σύνδεσή του με τους στόχους του. Οι στόχοι του θα τεθούν σε επίπεδο εξαιτίας, και θα πρέπει να περιγραφούν αναλυτικά, σε τοπικό και εθνικό επίπεδο. Παράλληλα είναι σημαντικό, εφόσον είναι εφικτό, οι συντάκτες να περιγράψουν επιπλέον αναγκαίες πολιτικές και στρατηγικές οι οποίες θα επιτρέψουν την απρόσκοπτη υλοποίηση και την επίτευξη των σκοπών του Σ.Δ. σε εθνικό επίπεδο.

5.1. Είδη:

ΣΧΕΔΙΟ ΚΥΑ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΕΣ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΣΧΕΔΙΩΝ ΔΡΑΣΗΣ ΕΙΔΩΝ ΚΑΙ ΤΥΠΩΝ ΟΙΚΟΤΟΠΩΝ

Οι ειδικοί στόχοι που σχετίζονται με τον πληθυσμό των ειδών θα περιλαμβάνουν, μεταξύ άλλων:

- α. Την επίτευξη ενός πληθυσμιακού μεγέθους-στόχου (Ικανοποιητική Κατάσταση Διατήρησης Είδους, Ευνοϊκή Τιμή Αναφοράς).
- β. Τη σταθεροποίηση ή και την αναστροφή μίας πτωτικής πληθυσμιακής τάσης.
- γ. Την καλή κατάσταση διατήρησης του ενδιαιτήματος στο οποίο απαντά ο πληθυσμός (ή οι πληθυσμοί του είδους) και πιο συγκεκριμένα των χαρακτηριστικών του ενδιαιτήματος που είναι σημαντικά για το συγκεκριμένο είδος και τις δυνατότητες αποκατάστασης.

Οι ειδικοί στόχοι που σχετίζονται με την εξάπλωση ή την κατανομή των ειδών θα περιλαμβάνουν:

- α. Τη διατήρηση ή/και αύξηση του εύρους εξάπλωσης ώστε να διασφαλίζεται η επιβίωση του είδους.
- β. Την επίτευξη ικανής έκτασης και καταλληλότητας ενδιαιτήματος για τα είδη στη ζώνη εξάπλωσης τους.
- γ. Τον προσδιορισμό κρίσιμων ζωνών και τη διασφάλιση συνδεσιμότητας μεταξύ επιμέρους περιοχών εξάπλωσης του είδους.

5.2. Τύποι οικοτόπων:

Οι ειδικοί στόχοι που σχετίζονται με τον τύπο οικοτόπου, μεταξύ άλλων, θα περιλαμβάνουν:

- α. Την επίτευξη ή διατήρηση Ικανοποιητικής Κατάστασης Διατήρησης των δομών και λειτουργιών του τύπου οικοτόπου και Ευνοϊκής Τιμής Αναφοράς.
- β. Τη διατήρηση της έκτασης του τύπου οικοτόπου.
- γ. Την αποκατάσταση του τύπου οικοτόπου, εάν είναι υποβαθμισμένος (Μη Ικανοποιητική – Ανεπαρκής (U1) ή Μη Ικανοποιητική – Κακή (U2) κατάσταση διατήρησης δομών και λειτουργιών).

Ανάλογα με το βαθμό που αυτό είναι εφικτό, οι στόχοι θα πρέπει να οριστούν για περίοδο έξι ετών και να είναι:

- Συγκεκριμένοι: Όλη η πληροφορία που δίνεται πρέπει να είναι συγκεκριμένη και σε απλή και κατανοητή μορφή. Ειδικά στο κομμάτι των στόχων και των δράσεων, η ακρίβεια στην έκφραση είναι καθοριστικής σημασίας. Θα πρέπει να εκφράζεται ρητά το τι προτείνεται, που θα εφαρμοστεί, πως, από ποιον και πότε.
- Μετρήσιμοι: Το σχέδιο πρέπει να διέπεται από μεταβλητές που, όταν θα γίνεται αξιολόγηση των αποτελεσμάτων του, θα αποδεικνύουν σαφώς και συγκρίσιμα την αποτελεσματικότητά του.
- Επιτεύξιμοι: Το Σ.Δ. θα πρέπει να θέτει στόχους και μέτρα με προοπτική επιτυχίας. Οι στόχοι και οι δράσεις πρέπει να διέπονται από επιστημονική γνώση και να λαμβάνουν υπόψη κοινωνικά δεδομένα ώστε να αποτρέπονται μη ρεαλιστικές εκτιμήσεις. Υπερβάλλουσες απαιτήσεις μπορεί να δημιουργήσουν κλίμα αποτυχίας στους φορείς υλοποίησης του σχεδίου ή και πραγματική αποτυχία του μέτρου που, υπό άλλες συνθήκες, θα είχε αποδώσει καλύτερα.
- Ρεαλιστικοί: Πέρα από επιτεύξιμοι, σε επίπεδο επιστημονικό και κοινωνικό, οι στόχοι θα πρέπει να είναι και ρεαλιστικοί ως προς τη δυνατότητα των φορέων να τους υλοποιήσουν. Αν το κόστος, οι απαιτήσεις σε ανθρώπινο δυναμικό και η συνεργασία των φορέων εκτιμάται ως μη ρεαλιστικά, οι στόχοι θα πρέπει να αναθεωρούνται.
- Χρονικά προσδιορισμένοι: Η διαμόρφωση αυστηρού και σαφούς χρονοδιαγράμματος για κάθε μια από τις δράσεις είναι απαραίτητη, τόσο για τη βέλτιστη εφαρμογή του σχεδίου όσο και για την ορθή αξιολόγησή του, κατά την περίοδο παρακολούθησής του.

6. Μέτρα προστασίας και διατήρησης

Για κάθε στόχο θα παρατίθενται συγκεκριμένες δράσεις ή/και μέτρα. Οι δράσεις, αναλόγως των αναγκών, μπορεί ενδεικτικά να περιλαμβάνουν παρεμβάσεις στο ενδιαίτημα του είδους ή στον οικότοπο, *ex situ* δράσεις ενίσχυσης πληθυσμών, ενώ τα μέτρα περιλαμβάνουν κανονιστικές ρυθμίσεις και θεσμικού χαρακτήρα παρεμβάσεις. Μπορεί, επίσης, να εξειδικεύουν για την Ελλάδα μέτρα και δράσεις που περιλαμβάνονται σε περιφερειακά ή ευρωπαϊκά Σ.Δ.

Η αναλυτική και ακριβής παρουσίαση των μέτρων θα γίνεται σε πίνακα, όπως του υποδείγματος του Παραρτήματος Α΄ της παρούσας Απόφασης, όπου σε κάθε εγγραφή θα δίνεται:

- τίτλος δράσης, και σύντομη περιγραφή,
- φορείς υλοποίησης,
- χρονοδιάγραμμα υλοποίησης,
- πληθυσμός της περιοχής που θα εφαρμοστεί,
- εκτιμώμενο συνολικό κόστος, ενδεικτικός προϋπολογισμός (συμπεριλαμβανομένου του κόστους για το πρόγραμμα παρακολούθησης) και πιθανές πηγές χρηματοδότησης,
- δείκτες παρακολούθησης,
- αξιολόγηση και ιεράρχηση της υλοποίησής τους με δυνατότητα διαβάθμισης της σημαντικότητας, της αμεσότητας και του χρονικού εύρους εφαρμογής τους (π.χ. άμεση αν υλοποιηθεί στον 1ο χρόνο, μεσοπρόθεσμη αν υλοποιηθεί στα 3 χρόνια και μακροπρόθεσμη αν υλοποιηθεί στα 6 χρόνια της εφαρμογής του Σ.Δ.) σε συνάρτηση με τις υφιστάμενες πιέσεις και απειλές, ώστε να είναι σαφείς οι αποδοτικότερες δράσεις.

Η ανάγκη λήψης μέτρων διατήρησης και διαχείρισης θα πρέπει να είναι καλά τεκμηριωμένη και σε άμεση σχέση με τις απειλές και πιέσεις που υφίσταται το είδος ή ο τύπος οικότοπου. Τέλος, θα πρέπει να περιλαμβάνονται προβλέψεις για μέτρα αντιμετώπισης έκτακτων απειλών ή καταστροφών (πετρελαιοκηλίδων, ασθeneιών, επιδημιών, πυρκαγιών).

7. Πρόγραμμα παρακολούθησης και αξιολόγησης των μέτρων

Για κάθε προτεινόμενο μέτρο θα καθοριστούν δείκτες παρακολούθησης της αποτελεσματικότητάς του (τουλάχιστον ένας δείκτης ανά μέτρο). Οι δείκτες αυτοί θα είναι μετρήσιμοι, ακριβείς, ευαίσθητοι σε ενδεχόμενες αλλαγές που μπορεί να προκύψουν κατά τη διάρκεια υλοποίησης του Σ.Δ. και σταθεροί. Επιπλέον, θα ορίζεται η συχνότητα και η διάρκεια της παρακολούθησης, οι οποίες θα συνδέονται με την επίτευξη του στόχου.

Το Σ.Δ. πρέπει να περιλαμβάνει διαδικασία μεσοπρόθεσμης (στα 3 έτη) και τελικής αξιολόγησης (στα 6 έτη) με περιγραφή της μεθόδου καθώς και του απαιτούμενου προϋπολογισμού. Στην περιγραφή της διαδικασίας μεσοπρόθεσμης αξιολόγησης πρέπει να αναφέρονται:

α. Επικαιροποιημένα πληθυσμιακά στοιχεία και τάσεις για κάθε περιοχή, όπως προκύπτουν από το σχέδιο παρακολούθησης που εφαρμόζεται.

β. Οι ενέργειες που πραγματοποιήθηκαν για την υλοποίηση των προτεινόμενων μέτρων, η αξιολόγηση της

αποτελεσματικότητάς τους και οι προτάσεις βελτίωσής τους, με παράθεση του χρονοδιαγράμματος για τις προγραμματισμένες δράσεις του επόμενου έτους.

γ. Δράσεις που υλοποιήθηκαν στο πλαίσιο άλλων προγραμμάτων και σχετίζονται με τη διατήρηση του είδους.

δ. Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητάς του και προτάσεις βελτίωσης με παράθεση του χρονοδιαγράμματος για τις προγραμματισμένες δράσεις του επόμενου διαστήματος.

Διαφοροποιήσεις στα προτεινόμενα μέτρα ή εφαρμογή νέων μέτρων είναι εφικτές μέσα στην περίοδο εφαρμογής του Σ.Δ. και συγκεκριμένα κατά τη μεσοπρόθεσμη αξιολόγηση του, σε περίπτωση αλλαγών στα δεδομένα ή για λόγους ανωτέρας βίας.

8. Αναθεώρηση του Σ.Δ.

Θα υπάρχει πρόβλεψη για την αναθεώρηση/επικαιροποίηση του Σ.Δ. και για τη διαδικασία αναπροσαρμογής του σε περίπτωση σημαντικών αλλαγών που ενδεχομένως να προκύψουν σε σχέση με τη κατάσταση διατήρησης ειδών και τύπων οικοτόπων στη 6-ετή εφαρμογή του.

9. Επισκόπηση και παράθεση της βιβλιογραφίας

Θα γίνεται παρουσίαση των πηγών προέλευσης των δεδομένων για τη σύνταξη του Σ.Δ. όπως βιβλιογραφία, επιστημονικές δημοσιεύσεις, τεχνικές αναφορές, μελέτες (π.χ. μελέτες περιβαλλοντικών επιπτώσεων), βάσεις δεδομένων, αναφορές προηγούμενων προγραμμάτων που έχουν υλοποιηθεί για το είδος ή τον οικότοπο και τα παραδοτέα τους, επικοινωνία με ειδικούς επιστήμονες ή με εκπρόσωπους εμπλεκόμενων φορέων κ.λπ. Είναι σκόπιμη και η σύνθεση γλωσσαρίου για κάποιους όρους (νομικούς, βιολογικούς κ.τ.λ.) που δεν είναι ευρέως κατανοητοί, είναι όμως απαραίτητοι για την κατανόηση του Σ.Δ.

Άρθρο 4

Τεχνικές περιγραφές των δεδομένων που προκύπτουν από τα Σ.Δ.

Το σύνολο των παραγόμενων ψηφιακών αρχείων και δεδομένων θα πρέπει να είναι συμβατά με τον Ν. 3882/10 (ΦΕΚ 166/Α/22-9-10) «Εθνική Υποδομή Γεωχωρικών Πληροφοριών (ΕΥΓΕΠ) - Εναρμόνιση με την Οδηγία 2007/2/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 14ης Μαρτίου 2007 και άλλες διατάξεις», με την τροποποίηση του Ν. 1647/1986 «Οργανισμός Κτηματολογίου και Χαρτογραφήσεων Ελλάδας (ΟΚΧΕ) και άλλες σχετικές διατάξεις» (ΦΕΚ 141/Α'), με τον Ν.3422/2005 (ΦΕΚ 303/Α/13-12-05) κυρωμένης σύμβαση Aarhus, το άρ. 27 του Ν. 3731/2008 (ΦΕΚ 263/Α') και τις σχετικές κανονιστικές πράξεις για το Εθνικό Πλαίσιο Διαλειτουργικότητας καθώς και το σύνολο της νομοθεσίας για τα περιβαλλοντικά και δημόσια δεδομένα και την Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση.

Στο πλαίσιο των εργασιών εκπόνησης του Σ.Δ. ενημερώνεται η χωρική βάση δεδομένων (geodatabase) της Εποπτείας, η οποία τηρείται στην αρμόδια υπηρεσία του ΥΠΕΝ με τα υφιστάμενα δεδομένα σε μορφή *.shp (shapefile) και θα αποτελούν τους θεματικούς χάρτες του Σ.Δ.. Όλοι οι χάρτες θα παραδίδονται και ψηφιακά σε αρχείο τύπου pdf.

Άρθρο 5

Διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους φορείς

Κατά την εκπόνηση του Σ.Δ. αρχικά θα συντάσσεται προσχέδιο το οποίο θα περιέχει την πληροφορία των άρθρων 2 και 3 της παρούσας Απόφασης. Κατόπιν, θα οργανώνονται συναντήσεις εργασίας με τους εμπλεκόμενους φορείς όπως αυτοί προσδιορίστηκαν στην ενότητα 3.3 του άρθρου 3 της παρούσης, συμπεριλαμβανομένων των αρμόδιων διευθύνσεων του Υ.Π.Ε.Ν., σε κεντρικό, περιφερειακό ή τοπικό επίπεδο, όπου θα συζητούνται τα προτεινόμενα μέτρα για την προστασία και διατήρηση κάθε είδους/τύπου οικοτόπου, η εφικτότητά τους, το κόστος και το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης. Τα προσχέδια θα αναδιαμορφώνονται, ενσωματώνοντας όσες αλλαγές κριθούν απαραίτητες, βάσει των αποτελεσμάτων των συναντήσεων εργασίας. Τη διαβούλευση με τις Δημόσιες Αρχές και το ενδιαφερόμενο κοινό θα διεξάγει η αρμόδια Υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Άρθρο 6 Ισχύς

Η ισχύς της παρούσας απόφασης αρχίζει από τη δημοσίευσή της.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΣΤΑΥΡΟΣ ΑΡΑΧΩΒΙΤΗΣ

Ο ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

ΣΩΚΡΑΤΗΣ ΦΑΜΕΛΛΟΣ

Η ΥΦΥΠΟΥΡΓΟΣ ΑΓΡΟΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

ΟΛΥΜΠΙΑ ΤΕΛΙΓΟΡΙΔΟΥ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

Πίνακας μέτρων και δράσεων προστασίας

Στόχοι	Μέτρα/Δράσεις	Φορέας Υλοποίησης	Αξιολόγηση/Ιεράρχηση Σημαντικότητας	Αξιολόγηση/Ιεράρχηση Αμεσότητας Εφαρμογής	Συνάρτηση/Συσχέτιση με τις υφιστάμενες απειλές-πιέσεις	Πληθυσμός/Περιοχή Εφαρμογής	Χρονοδιάγραμμα Υλοποίησης	Συνολικό Κόστος	Πηγές Χρηματοδότησης	Προϋπολογισμός Παρακολούθησης
Στόχος 1	Μέτρο/Δράση 1.1									
	Μέτρο/Δράση 1.2									
	Μέτρο/Δράση 1.3									
Στόχος 2	Μέτρο/Δράση 2.1									
	Μέτρο/Δράση 2.2									
	Μέτρο/Δράση 2.3									